

ΑΓΝΩΣΤΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΤΖΙΡΑΛΗΣ

Ένα Όμηρικό παλληκάκι. Έη άρκατωσιά του. Έη ουνεργαία του με τον Κολοκοτρώνη. Μιά έχθρα του με τους κοτζαμπάσηδες. Στο χωριό, στην Παλούμπα... Έη στρατηγική του Τζιραλή. Μιά έπιχη μάχη. Σπαθανάς έ προδότης. Έη γυναίκα του καπετάν Κώστα. Έη τραγωδία και έ έπιλογές της.

και το δημοτικό τραγούδι :

Προσκύνα, Λιάκο, τόν Πασαά, προσκύνα τόν Βεζύρη...

Ο Τζιραλής είχε και αδελφό μεγαλύτερο, ό όποιος σκοτώθηκε μπροστά στο κάστρο της Κωφτανίας, τριώρες μέρες μετά την 25 Μαΐου 1821.... Ο Κώστας Τζιραλής έλάσος την παιδική του ήλινα στην Έστιανήσο, γι' αυτό ήταν και κάποις μορφωμένος, μ' έξιντα μάτια και άμνη λαχεία ζώη. Φροντίζε ποιά γιά τον όλιωμό του και τ' άρματα του ποί ήσαν από τή καλύτερά του Μωρηά. Είχε τραχειά από σφρηλατημένο μάλλινο, με άσημένα κομμάτια, γαμιλά με τοριώτες, φρεσάδια άσημένα, στα γούνατα και στους αστραγάλους μεγάλες ζάδες, άστη φορεσιένιλλα και τσαφονιά πλεχτά, σπαθί κιαλλιστό με τή λαβή καί τή θήρη άφρηόχρωσε, στη μέση του δύο θαμάδια πιστόλια, και τόν τοιχα του ανάλγο με την όλη του όματωσιά.....

Στό έξοσασμα της Έτανωστιάσεσ ό Κωσής Τζιραλής ήταν τριάντα έτών, δηλ. στόν άνόθ της ήμεσίας του. Όταν ό Κολοκοτρώνης ήθελ από τή Ζάκυνθο καί διενθινόσασε κατά τή Μάνη, άγνωστος όσάηι στούς άγνωσθιμένους, ό Τζιραλής και ό Μούφτηςζος μάρσαν 300 άντρες και τόν άπολοθούσαν. Από τή Μάνη πέσανον κοντά στην Καλομάτα, τού σισαν τούς Τουρκοζες και τριώθησαν κατά την Κωφτανία.

Παντού άντραγαθοός ό Κώστας Τζιραλής, και ό Κολοκοτρώνης δέν έφρασε λόγια γιά νά παινήσι τον έξινταότα του και την παλληκαρία του. Ο ένθουσισμός του Τζιραλή γιά τον Άγώνα ήταν άβάσταχος. Έπασο στη μάχη ήρωες τή φωνή, γιά νά τραγουδήσει κανένα κλέφτικο τραγούδι, που έδινε σέ όλους κοινάγιο γιά τή νίκη...

Οι κοτσιαμπάσηδες της Γουρτανίας και ήσαν κάποιε αναγεμένον στη Δημητσάνα και μοιαν ζαν τά εισούδηματα της επαχίας. Στο μεταξύ γάτιν και ό Τζιραλής. Ο άρχισος τόν κοτσιαμπάσηδον Δελιγιάνηνης θέλει νά τον διοξή, λέγοντάς του μάστατα και ένα θβροστικό έπίθετο που λέγεται γιά τούς σκόλλους :

— Φύγε από 'δού, βρέ τραχήλη!
Ο Τζιραλής δέν γναι καρού. Τραβάη τόν σπαθί του και όρμαη κατά τόν κοτσιαμπάσηδον. Φειγόνον όλοι από τίς πόρτες και τά περόθενα και ό Τζιραλής μένη κηρός του πεδίου. Τό περσισιακό αυτό έβνε άμορηή έχθρα τού Τζιραλή και τόν Δελιγιάνηνην... Καί ό κοτσιαμπάσηδες που δέν υποσώσαν νά χονέρον την προσβολή, μάρσαν σε μια τοποθεσία, στόν 'Αναξήρι, πενήντα άνθρωπος τους καιά άρματωμένους και διεθνήθησαν στο χωριό Λαγιάρι, όπου βροσώσαν ό Τζιραλής με τή παλληκαρία του. Ο Τζιραλής, μόλις βιαθί

σίντ-Πασσα, στήν 'Υψηλή Πούλησ :
Μποζος λοιπόν στην έπιμνη αυτή του Σουλτανικού μόλινα άνε σάηη ό νοστός τάρος του Χουρσίτ, έξέταη ό νεκρός, και τó κεφάλι του τελετάνον Βεζύρη της Πελοποννήσου, που περιήμον πού Χουρσίτ Πασαά, έκοθρισε καί έκοθισή ένάσο σε ένα δισκο άσημένιον στην Πολή. Έκει τό έβθασον γιά κώποσεσ ήμέρες στο Σουλτανικό Στάγυ.

Κάποιος 'Έλληνας δε δάσκαλος, βλέποντας τó κεφάλι του μεγάλου και λαχρού Πασαά, έγραφεν κάτω άπ' αυτό :

Ματαίω της μοιαισθήσαν
χθές ήσαν μέγος και πλιές
και σήμερον... άχίτων !

Ο δάσκαλος αυτός άνεκαλήθη και έπιστηνώθη άνηλέος ή όποις άναγασή κάποιε έγγραφο ενθροσόμενος στό Πατριωχία Κωνσταντινούπολεως : με χρι... καθαιμάξωσος... Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ

πός έχεται το κοτσιαμπάσηδο άσέρι, δήγες νά τούς πολεμήση. Γινηε ζώηρη σπιλοκή, και τέλος οι κοτσιαμπάσηδες τούβαν στα πόδια, άρπινοντας πέντε αχμαλώτους. Ο Τζιραλής έφυλάσσε τους αχμαλώτους, αλλά ό φράσας τους Πανουριάς τούς έφυλάσσε την ίδια νύχτα....

Υστερ' από λίγον καιρό, ένα όσιμα από 800 όπλοφόρους, δδηγόμενον από τόν Δημήτρη Δελιγιάνηνη, συνάχθηκε στην Άκοβα και τριώθηε κατά την Παλούμπα γιά νά την πολεμήσση... Τον έποχη έκεινη οι Παλοικαία βροσώσαντε στρατοπεδωμένη στη Γαστιώνη, με άσχηρό τους τόν Πασαότα, όποτε από χωριό Παλούμπα δέν ήσαν παρά ή γυναίκες τους και ό καπετάν Τζιραλής με 15 παλληκαρία του.....

Ο Τζιραλής είχε σρηθεί προί ε' έβανε τον καιρό του, όταν μια γυναίκα έφραζε νά τον ειδοοήσση ότι κοντοζυγώνε το υποσώσση τόν Δελιγιάνηνην... Ο Τζιραλής δέν έχασε τήν προσοχήα του. Στέλνει άμύσσοσ κηρός γυναίκα νά ειδοοήσση τον δύο μεγάλους μαχαλάδες του χωριού—τous βροσώσαντε σε άσχητη ύποστασι ό ένας από τον άλλο και διατάζει νά μαστιγώσ ό ένας ή γυναίκα και νά τοποθεθούσεν μέσα σε δύο σπιατα. Άστος με τούς λίγους άντρωπους του και κηρός άλλες γυναίκες κλείνεται στο σπιατο του, όπου βροσώσαντε στην άσχη τού χωριού και άποτερόσσε το προθύγιο του και έτροσάριε ε' άποσώρησε τους έχθρούς.

Στο σπιατο τού Τζιραλή άρχισε άμύσσοσ προσηρη άλλα όσαστήρια όσρηματικα έφρησασ. Άναμιασ τούρον και στήρη άνοσθησασ τοιχασιόσες, καί από αυτές προσαν τά δαλα τους ό Τζιραλής με τή παλληκαρία του. Η γυναίκα, από κάποι, γιάζαν ζαφονιά καί τοιχαία και τούβαν στους άντρες, ή τούς έφρησαν νερό.

Έτσι άρχισε ζωσώσες άγόνιας. Οι έπιπρήμενοι ήταν πολυάριθμοι και όρηματικοί... Η μάχη κράτησε ακατίστωνη ός το μωρημέρο... Έπειτα σαρα—σαρα, οι παλοικαίοντες άποσφραθιθησαν λίγο... Έτσι, βρήκε καιρό ό Τζιραλής νά βρή από τή σπιατα με τούς λίγους άντρωπους του καί ε' άνοσθη μάχη στήθος με στήθος... Έδωλέξεν ένα μεγάλο λάθος, τοποθεθώθηκε πίσω άπ' αυτό καί τοιχαίους άπορημη, άσχητη όψη, σρησώσασ τον τρομο και τó θάνατο, γιατί ήταν και σποσθητής έξοχος.....

Τέλος, κάποιος όνοκασι Σπαθανάς, Παλοικαίος, σφρηγιάζεσ άμύσσοσ τού Τζιραλή, έφρησασε καλά όλα τα καταστάνα άνελοισ, σάν άλλος Τζιραλής νά διορησση δοδικα έχθρούς στο σπιατο τού Τζιραλή... Αλλά κάποιος λούδο μαροσάσι ό έχθρος έτανωσισεν πίσω από τόν γενναίο άσχηρό, τού έξυλοθούσεν νά μάχη εν υποσώσασος. Οι έχθροι τοιχαίονε μια μπαταρία και ό Κώστας Τζιραλής έπεσε !

Μόλις τόν είσαν από μακριά ή γυναίκα άρχισα νά θρησώσ και νά δέγονται σπαρταζατά... Η νεοσθητή γυναίκα τού Τζιραλή, περνάει τότε άνάμιασ από τούς φροφροσάτες την πόρτα τού σπιατο της έχθρούς, τρέχει με έξέλιετα μαλλια στο μωροσ όποτε έπεσε ό άσχημενος της στήθος, και μαζί της τρέχει και μια άλλη γυναίκα, έμαδέληχ τού καπετάνιου.....

Η δού γυναίκαεσ φράνονε στον άταπισο τόπο, μέσα από 'ροσθη σιαφών, βροσώνον τον λατρετό τούς Κώστα νά σφρηγη όσσηι τού τοιχαί του και νά βράξή ματωμένους άρμούς από τó στόμα του. Τό θασμα ήταν σπαρταροζοσ κηρδίας... Η τριώρη γυναίκα τού Τζιραλή, σε στήμη λομφομάς, τραβάει τόν σπαθί τού άντρα της και τó μωρησίν στην κοιλία της... Η άλλη γυναίκα έφρηε κλαίοντιος από τόν τοπο αυτών της τραγωδίας, όπου κατέφθαναν άλάζωντες οι έχθροι.

Μόλις οι έχθροι έφρησαν στον τόπο και είδαν τόν Κώστα Τζιραλή σκοτωμένο, άντι νά βροσώσαν ή νά φρηον βλατωσήμενοι, άρχισαν νά τόν άσφρησώσαν με τίς χαντζάρες, όσπον τόν έβανον έναν δ' άμοφο όνκο σακρών και κοκαλλών... Από τήν όσαση γυναίκα, που με τόση άνθεσθήσια σκοτωθηκε στο πλευρό τού άντρα της, έφρηαν τή μαλλιά, της έβγαζαν τή φλοριά του, σά νύνηρη φροσσε στο λαμό και στο στήθος και έφρησαν... Έτσι γάθηκε ένας λιανόφρηος άρματωλόος, που θα υπορθεσε νά προσφρηε ήμεγάλες ύθηρεςισ στον Άγώνα τού 21.

